

Hallo, zijn we in beeld?

Ypsilonlid Karin Weisscher in Wmo-adviesraad Purmerend

Een jaar voor de inwerkingtreding van de Wmo in 2007 ging Ypsilon Zaanstreek/Waterland samen met cliëntenorganisaties de gemeenten langs met de folder 'Hallo, zijn we in beeld?' In 2015 werden ook jeugdzorg, dagbesteding en beschermd wonen overgeheveld, van de AWBZ naar de Wmo. Ansjie Adema vraagt aan Karin Weisscher, lid van de Wmo-adviesraad: 'Zijn we in beeld?'

Sinds 2014 zit Karin Weisscher namens Ypsilon in de Wmo-adviesraad van Purmerend. Ze viel met haar neus in de boter, want er werd druk gewerkt aan de invoering van de op handen zijnde wijzigingen in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) per 1 januari 2015.

Oud en nieuw

In de oude wet was de GGZ een van de negen prestatievelden. Dat betekende dat zij in de Wmo-adviesraad plaatsnam als vertegenwoordiger voor de GGZ. In de nieuwe Wmo worden de prestatievelden in meer algemene zin benoemd. De eerder in de AWBZ verankerde rechten (denk aan dagbesteding en beschermd wonen) vervielen. In plaats van de compensatieplicht werd de zorgplicht van de gemeente uitgangspunt. Die komt erop neer, dat je eerst zelf een oplossing zoekt. Pas als dat niet lukt is de gemeente aan de beurt.

Wat stelde je je ervan voor toen je toetrad tot de adviesraad?

'Ik hoopte dat ik iets kon betekenen voor de GGZ,' zegt ze. 'Maar in de vergaderstukken die ik vooraf bestudeerde, stond alleen geneuzel over de maximum snelheid van scootmobiel. Daar wilde ik verandering in brengen.' Bij haar aantreden boog Weisscher zich over het concept van de nieuwe Wmo-verordening. Vol goede moed worstelde ze zich door de materie en plaatste kant-

tekeningen die voor de GGZ belangrijk waren. Het werd haar niet in dank afgenomen. Toch behaalde ze een mooi succesje. Er ontbrak in die verordening een hardheidsclausule. En juist die kan voor mensen die door hun ziekte niet beseffen dat ze hulp nodig hebben, uitkomst bieden.

Met speurwerk en gegoogel vond ze de argumentatie om de anderen te overtuigen. Die hardheidsclausule is alsnog opgenomen in de verordening. En de uitstraling van de kerngemeente op de aanleunende gemeenten zorgde ervoor dat ook zij die clausule overnamen.

Gebaande paden

Weisscher: 'Wie in een Wmo-adviesraad plaatsneemt moet goed weten wat de gebruikers van de Wmo nodig hebben. Door alle veranderingen in wetgeving is de GGZ een belangrijke verantwoordelijkheid voor de gemeente geworden.

De gemeente heeft weinig ervaring met 'onze doelgroep'. Het blijft nodig om op een objectieve en realistische manier aandacht te vragen voor de GGZ (inclusief mantelzorgers).

Ik verwachtte dat ieder lid zijn eigen expertise in kon brengen. In onze Wmo-adviesraad is dat onmogelijk. De regel is om een integraal advies uit te brengen. De raad wordt strak geleid. Zodra je van de gebaande paden gaat word je terechtgewezen. Op die manier voorkom je misschien een chaotische vergadering, maar

je ontnemt de gemeente de mogelijkheid gebruik te maken van de specifieke kennis die onder de leden van zo'n raad aanwezig is. Het belemmert mij in ieder geval om voldoende aandacht te krijgen voor de specifieke problemen van mensen die met de GGZ te maken hebben. Maar misschien moet ik mijn zegeningen tellen. Door dat strakke beleid zijn de contacten met de wethouder en zijn beleidsmedewerkers goed en informatief. Ik heb daardoor toegang tot functionarissen (van de gemeente of instanties) die ik goed kan gebruiken bij mijn andere GGZ- en Ypsilon-activiteiten.'

Ondertussen blijft Weisscher aandacht vragen voor de GGZ. 'Op een gegeven moment word ik wel gehoord en vaak krijg ik bijval uit onverwachte hoek,' zegt ze. 'Het is nuttig dat burgers de gemeente kunnen adviseren bij de realisering van het beleid. Het zal per gemeente verschillen wat daarmee wordt gedaan.'

Achterban

'Ik betwijfel wel of leden van een Wmo-adviesraad genoeg schakelen met hun achterban. Volgens mij is die achterban vaak niet eens op de hoogte van het bestaan van zo'n raad. Uit een onderzoek van onze adviesraad onder sociale wijkteams blijkt dat de hulpverleners(!) zich ernstig zorgen maken over de meest kwetsbaren, die zich niet laten zien en moeilijk te vinden zijn.

De GGZ is niet standaard in de sociale wijkteams vertegenwoordigd en alleen op afroep inzetbaar. Deze doelgroep is nog onvoldoende in kaart gebracht. De adviesraad gebruikt de uitkomst van zijn onderzoek om advies uit te brengen aan de gemeente. Voor mij was het in ieder geval reden genoeg om de wijkteams onmiddellijk te bevoorraden met Ypsilonfolders.'

Wat raad je anderen aan die in een adviesraad (willen gaan) zitten?

Weisscher: Ypsilonners hoeven niet perse in een Wmo-adviesraad plaats te nemen. Zij kunnen ook proberen via sociale wijkteams aandacht te vragen voor de GGZ, of spreekijd vragen bij openbare vergaderingen van B en W.

Wie wel deel wil nemen aan een Wmo-adviesraad doet er goed aan te informeren hoe zo'n raad functioneert. Vraag je af of het bij je past, voor je instapt. Twijfel je? Doe het dan niet of stel een proefperiode voor.'

Weisscher heeft geen antwoord op mijn vraag naar het nut van deelname aan een Wmo-adviesraad. De tijd zal leren wat de nieuwe Wmo voor patiënten en familie in de praktijk betekent. Dat zal per gemeente verschillend uitpakken. Rest mij slechts u op het hart te drukken: roep zo hard als u kunt: 'Hallo, zijn we in beeld?'

Ansjie Adema | yn@ypsilon.org